

פ"מ 2.0101 – "נשיאת נשק ואבטחתו בחופשה ובמהלך שהיה מחוץ למתקני צה"ל"**הגדרות**

1. בפקודה זו:

- א. **"הכשרה מקצועית"** – קורס המכשיר חייל למקצוע צבאי.
- ב. **"חניך בקורס"** – חייל המצוי בהכשרה מקצועית.
- ג. **"חייל"** – חוגר בשרות חובה.
- ד. **"לוחם"** – חייל המשרת כלוחם, שסיים את הסמכת היסוד הרובאית כלוחם במקצועו, (חש"ן- רובאי - 03, חת"ם - רובאי 03, נ"מ - רובאי 03, חה"ן- רובאי 03, חי"ר - רובאי 03), או חייל בתפקיד לחימה, שכלי לחימתו העיקרי הוא נשק אישי צבאי, ושסיים את הסמכת הלוחם הבסיסית והוסמך לרמת רובאות 03 ומעלה.
- ה. **"נשק אישי"** – נשק צבאי מסוג רוס"ר (רובה סער), תמ"ק (תת מקלע) או אקדח, המכשירים המשמשים כלי עזר להפעלה או להכוונה של נשק צבאי כאמור, וכן התחמושת הנלווית אליהם.
- ו. **"נשק פרטי"** – נשק בבעלות אישית.
- ז. **"תנועה מנהלתית"** – תנועה שאינה במסגרת פעילות מבצעית או אימונים.
- ח. **"חופשה"** – היעדרות חייל ברשות מיחידתו או ממסגרת צבאית, לרבות שהות בימי מחלה.
- ט. **"סמכות מאשרת"** – קצין בדרגת אל"ם לפחות.
- י. **"האזורים"** – המקומות, המחנות והצירים שבהם חלה חובת נשיאת נשק על פי הנחיית הפיקוד המרחבי.

יא. "יחידה קידמית" – כמפורט בהוראת קבע אכ"א 32-04-01.

יב. "יחידה עורפית" – כמפורט בהוראת קבע אכ"א 32-04-01.

כללי

2. מטרת הפקודה לקבוע כללים בדבר נשיאת נשק ואבטחתו בתפקיד, בחופשה ובמהלך שהייה מחוץ למתקני צה"ל, למניעת אובדנו או גניבתו וכן לקבוע כללים בדבר הטיפול במקרים של אובדן הנשק או גניבתו.
3. נשק הינו יעד מועדף לגניבה על-ידי ארגוני פח"ע ועל-ידי ארגוני פשע.
4. חייל ישא נשק רק אם הוא חייב לשאתו לפי סעיף 11 ולא קיבל פטור מחובה זאת לפי סעיף 20, או אם קיבל הרשאה לשאת נשק לפי סעיפים 13 או 14.
5. המדיניות בדבר מסירת נשק לאזרחים, לרבות לעובדי צה"ל ולחיילי מילואים שאינם בשירות פעיל, מפורטת בפ"מ 2.0107 "מסירת נשק צבאי לאזרחים" ואינה חלק מפקודה זו.
6. ככלל, לא תותר נשיאת אקדח פרטי במקום הנשק הצבאי, אלא אם הותרה במפורש כמפורט בפקודה זו.
7. הוראות פקודה זו יחולו על חיילים בשירות סדיר (חובה וקבע) ועל חיילי מילואים הנמצאים בשירות מילואים פעיל (שמ"פ).

נשיאת נשק בתפקיד

תיקון טכני לסעיף 8 (א) פורסם בתאריך 4 ביוני 2025

8. במהלך טירונות:

- א. חייל יהיה רשאי לשאת נשק במהלך הטירונות רק לאחר ביצוע מטווה יום חי ע"פ הוראת מבק"א יבשה 7.1 "כלי נשק אישי – תפעול, נשיאה ואחזקה".

ב. בטירונות רובאי 02 ומטה, חייל לא ישא נשק במהלך הטירונות שלא במטווחים או בתורנויות שמירה, למעט חריגים שיאושרו על ידי רח"ט המבצעים.

ג. בטירונות רובאי 03 ומעלה ישא הטירון נשק בכל מהלך הטירונות.

9. במהלך קורס הכשרה מקצועי: כשתפעול הנשק אינו חלק מתכני הקורס, נשיאת נשק שלא במסגרת מטווחים, תורנויות שמירה, סיורים ופעילות מבצעית תהיה נתונה לאישור הסמכות המאשרת.

10. ביחידה קדמית וקורסי הכשרה פיקודיים:

א. לוחם או חניך בקורס הכשרה צבאית פיקודית ישא נשק בכל זמן היותו בתפקיד. במקרים בהם לא תתאפשר נשיאת נשק (לדוגמה: טיול, כניסה לאתר אזורי אשר אסורה בו נשיאת נשק וכו') יאופסן הנשק בכפוף לאישור מפקד בדרגת סא"ל לפחות.

ב. חייל תומכ"ל (תומך לחימה) ביחידה קידמית שצרכיה מחייבים לשאת נשק בעת מילוי תפקידו ישא נשק בכפוף לאישור מפקד בדרגת סא"ל לפחות.

11. ביחידות עורפיות:

א. ככלל, חייל אשר משרת ביחידה עורפית שצרכיה אינם מחייבים לשאת נשק, לא ישא נשק במהלך שירותו.

ב. לחייל אשר משרת ביחידה עורפית יינתן אישור קבוע לשאת נשק לטובת ביצוע שמירה ומטווח. החתימה על הנשק תתבצע סמוך ככל שאפשר, לתחילת תורנות השמירה או היציאה למטווח והזיכוי יתבצע מיד בתום התורנות או החזרה מהמטווח.

ג. במקרים בהם ידרש חייל מיחידה עורפית למשימה שמחייבת לשאת נשק, ינתן לחייל אישור חד פעמי מהסמכות המאשרת לחתום על נשק לטובת ביצוע המשימה. החתימה על הנשק תתבצע סמוך ככל שניתן למועד תחילת המשימה והזיכוי יתבצע סמוך ככל שניתן לתום המשימה.

חובת נשיאת נשק במהלך שהייה מחוץ למתקני צה"ל

סעיף 12 עודכן בתאריך 10 במארס 2025

12. חובת נשיאת נשק בחופשה ובעת שהייה מחוץ למתקן צבאי תחול על החיילים המפורטים האלה:

א. לוחם, למעט בזמן שהותו בחופשה שאורכה עולה על שבעה ימים (חופשה רגילה צבאית).

הוראת שעה "חרבות ברזל" ו"חיצו הצפון"

1. במקרים שבהם יש צורך מבצעי שלוחם ישא עמו נשק גם בזמן שהותו בחופשה שמשכה עולה על שבעה ימים ולכל היותר, עשרה ימים, רשאית הסמכות המאשרת להורות בכתב לעשות כן, לאחר שחודדו ההנחיות והנהלים ללוחם ביחס לנשיאת הנשק ואבטחתו.

2. הוראת סעיף קטן 1א תעמוד בתוקפה עד להחלטת ראש אמ"ץ לפיה הסתיים הצורך הביטחוני בעקבות "חרבות ברזל" או בעקבות "חיצו הצפון", לפי המאוחר מבין השניים.

ב. יודגש כי חייל בעל רמת רובאות 02 ומטה, לא יישא נשק בחופשה למעט מקרים אם אושר במפורש בפקודה זו.

ג. כל לוחם המשרת או העובר בתפקיד באיו"ש ובאזורים נוספים שייקבעו בהוראת אמ"ץ-חטיבת המבצעים הוק-העצ 0620- "נשיאת נשק אישי ואבטחתו", למעט חיילי תומכ"ל ומנהלה שישאו נשק רק כשהורתה על כך הסמכות המאשרת מטעמים של ביטחון אישי או צורכי היחידה.

ד. קצין או נגד המשרת ביחידות קדמיות בייעוד 0 או 1, כמוגדר בהוראת קבע אכ"א 32-04-01.

ה. לוחם המצוי בהכשרה צבאית לפיקוד (כדוגמת קורס מ"כים, קצינים, טיס, חובלים, צוללנים, מט"קים (מפקדי טנקים), מפקדים, מש"קי הנדסה ואב"ך וכו').

ו. חייל שהסמכות המאשרת הורתה לו בכתב לשאת נשק, נוכח אחד השיקולים האלה:

נוסח פקודה זה פורסם במאגר הפקודות הצה"לי בצה"לנט בתאריך 15 ביוני 1986
תאריכי עדכון הפקודה: 14 ביולי 2013; מארס 2019 (סיווג); 10 במארס 2025; 4 ביוני 2025 (טכני)

(1) שיקולים הנובעים מצורכי היחידה (לדוגמה: אבטחת היחידה ופעילותה, הכשרה שמבצעת היחידה);

(2) שיקולים הנובעים מביטחוננו האישי של החייל (לדוגמה: מקום מגוריו או המצב הביטחוני באזור שירותו). יודגש כי במקרה זה תתאפשר נשיאת הנשק רק בעת יציאת החייל לביתו (ולא בזמן שהותו ביחידה).

עותק מההוראה, לרבות הנימוקים הנלווים לה, יתויקן ביחידה.

13. איש קבע החייב לשאת נשק לפי סעיף 11 לעיל, יוכל לשאת אקדח פרטי במקום הנשק (הצבאי), ובלבד שניתן לו אישור בכתב מהסמכות המאשרת, שהחלופה עומדת בדרישות המבצעות של הפיקוד המרחבי, ושנשיאת הנשק הפרטי נעשית בהתאם להוראות כל דין. איש הקבע ישא עמו את אישור הסמכות המאשרת בכל עת שהוא נושא את נשקו בהתאם לפי סעיף 11.

רשות לשאת נשק בעת שהייה מחוץ למתקני צה"ל

14. חייל, המעוניין לשאת נשק מטעמי בטחוננו האישי בשל המצב הביטחוני במקום מגוריו, ואינו חייב לשאתו לפי סעיף 11 לעיל יהא רשאי לשאת נשק, אם הגיש בקשה בכתב ואת בקשתו אישרה הסמכות המאשרת.

15. קצין או נגד שאינו חייב לשאת נשק לפי סעיף 11 לעיל, יהא רשאי לשאת נשק, אם הגיש בקשה בכתב ואת בקשתו אישרה הסמכות המאשרת.

תיקון טכני לסעיף 16 פורסם בתאריך 4 ביוני 2025

16. הרשות לשאת אקדח צה"לי תהיה בהתאם להוראת קחצ"ר חי"ר/כ-07 בנושא "האחריות והסמכות בתחום האקדח הצבאי".

17. אישור שניתן לפי סעיפים 13 ו-14 יינתן בצמוד למטרה מוגדרת ולתקופת זמן קצובה, של חצי שנה לכל היותר.

18. עם פקיעת המטרה שלשמה נתקבל האישור ו/או בחלוף התקופה עבודה ניתן האישור, לפי המוקדם מביניהן, יפקע תוקף האישור.

19. פקע תוקף האישור, או החליט מקבל האישור כי אינו מעוניין עוד לשאת נשק, יזדכה על הנשק שנמסר לו בנשקיית יחידתו. עם ההזדכות כאמור יפקע תוקף האישור שניתן.

20. כחודש לפני מועד תום תוקף האישור, יפנה מקבל האישור אל הסמכות המאשרת על מנת שתוכל לבחון את נסיבות הבקשה, ולאשרה מחדש.

פטור מנשיאת נשק בעת שהייה מחוץ למתקני צה"ל

21. על אף האמור בסעיף 11 לעיל, יהיה החייל פטור מחובת נשיאת נשק כמפורט להלן:

א. חייל שקיבל פטור רפואי מנשיאת נשק מקצין רפואה, כאמור בפ"מ 61.0104.

ב. חייל שהסמכות המאשרת פטרה אותו מחובת נשיאת נשק, באופן זמני, לתקופה שלא תעלה על שנה. פטור כאמור יינתן בכתב ועותק ממנו יתויק ביחידה. החייל יישא פטור זה בכל עת שנשיאת נשק נדרשת לפי סעיף 11.

ג. חייל בשירות מילואים פעיל, כל עוד לא ביצע אימון ירי בנשק (מהסוג שהוא עתיד לקבל) בתקופת הזמן כמתחייב בהוראות מז"י בתחום הבטיחות, אלא אם נקבע, מכח סעיף 11(ו)(1), כי מצב הכוננות המבצעית בצבא מחייב שחייל המילואים ישא נשק.

ד. חייל הנמצא מחוץ לגבולות מדינת ישראל.

ה. חייל הנמצא בחופשה העולה על שבועה ימים.

22. חייל שנמסר לו נשק וקיבל פטור מן החובה לשאתו, יזדכה על הנשק או יפקידו בנשקייה שביחידתו או בתחנת המשטרה הצבאית (כמפורט בסעיף 35 להלן).

חיילי מיל' בשמ"פ

23. ככלל חייל מילואים בעת שמ"פ (שירות מילואים פעיל) בתע"ם (בתעסוקה מבצעית) רשאי לשאת נשק בחופשה בהתאם להנחיות פקודה זו.

24. חייל מילואים בעת שמ"פ באימונים לא יצא עם נשק לחופשה. טרם יציאתו לחופשה יפקיד את נשקו בנשקיית מתקן האימונים.

נשיאת נשק למטרות שאינן צבאיות

25. חייל המחויב לשאת נשק (בעל רובאי 03 ומעלה) יהיה רשאי לשאתו גם לאבטחה עצמית ולהתנדבות במשמר האזרחי. שימוש בנשק בעת התנדבות החייל במשמר האזרחי, יהיה רק למטרות שיקבעו הממונים עליו במשמר האזרחי ובהתאם להוראותיהם.

26. קצין או נגד שקיבל נשק יהיה רשאי לשאתו בחופשה גם לאבטח את מקום מגוריו ולליווי בני משפחתו בטיולים, ובתנאי שאינו משתמש בנשק תמורת שכר ואינו לובש מדים. שימוש בנשק לאבטחת מקום מגוריו של הקצין או הנגד יהיה רק למטרות שיקבעו הממונים עליו במהלך האבטחה ובהתאם להוראותיהם.

27. לא ייכנס חייל עם נשקו למקום ציבורי, אם כך הורה האחראי לביטחון במקום. חייל הנושא נשק יציג את תעודותיו הצבאיות האישיות, כאמור בסעיף 27 להלן, בפני האחראי לביטחון במקום, אם יידרש לעשות כן.

אישור נשיאת נשק

תיקון טכני לסעיף 28(ב) פורסם בתאריך 4 ביוני 2025

28. חייל הנושא נשק ישא עימו את התעודות והאישורים האלה:

א. תעודותיו הצבאיות האישיות של חייל, כהגדרתם בפ"מ 30.0106, הנושאות את תמונתו, יהוו אישור לנשיאת נשק.

ב. נושא אקדח צה"לי חייב לשאת טופס 12 מאושר ובתוקף בהתאם להוראת קחצ"ר חי"ר/כ-07 בנושא "האחריות והסמכות בתחום האקדח הצבאי" וע"פ הוראת מבק"א יבשה 7.1 "כלי נשק אישי – תפעול, נשיאה ואחזקה" בכרך א' כללי.

אופן נשיאת נשק

29. חייל ישא נשק אישי, למעט אקדח, בהתאם להוראות מבק"א יבשה בתחום הבטיחות וכמפורט להלן:

א. בתנועה מנהלית יש לשאת את הנשק במצב "הצלב". כאשר החייל שוהה מחוץ למחנה יישא את הנשק בחזית הגוף.

ב. בכל מקום, למעט ב"אזורים", ינוע חייל עם נשקו במצב "פרוק ונצור", כשהמחסנית בהישג יד. ניתן לנוע עם נשק במצב הכנס עם התקן "מק-פורק" בהתאם להוראות מבק"א יבשה.

ג. באזורים המוגדרים בסעיף 1 י' ינוע חייל עם נשקו במצב "הכנס" בהתאם להוראות הבטיחות של מז"י.

תיקון טכני לסעיף 30(א) פורסם בתאריך 4 ביוני 2025

30. אקדח יוחזק בנרתיק המיועד לאחזקת אקדחים, בצמוד לגוף החייל, כמפורט להלן, ובהתאם להוראות מז"י בתחום הבטיחות:

א. בהתאם להוראת קחצ"ר חי"ר/כ-07 בנושא "האחריות והסמכות בתחום האקדח הצבאי" וע"פ הוראת מבק"א יבשה 7.1 "כלי נשק אישי – תפעול, נשיאה ואחזקה" כרך א' כללי: חל איסור לנוע עם אקדחים מסוג תופי (צה"לי ופרטי) בצה"ל.

ב. באקדחי מחסנית בעלי נצרה יהיה האקדח במצב "הכנס" ו"נצור".

ג. באקדחי מחסנית שנצירתם מחייבת דריכה – יהיה האקדח במצב "הכנס" ולא "נצור".

ד. באקדחים ללא נצרה יהיה האקדח במצב "הכנס".

31. למרות האמור בסעיפים 28 ו-29, החייל רשאי לשנות את מצב נשקו, אם יש לו חשש סביר כי קיימת סכנה המצדיקה העלאת המוכנות. בחלוף הסכנה יפרוק החייל את נשקו, בהתאם להוראות מז"י בתחום הבטיחות וידווח בהקדם למפקדו שהינו קצין.

32. חייל שנזרק לו נשק, אך אינו לובש מדים ואינו בתפקיד, יישא את הנשק על גופו או יאבטחו כמפורט בפקודה זו, אלא אם קצין מיחידתו בדרגת סא"ל, לפחות, קבע אחרת.

אבטחת הנשק

33. חייל יאחסן את נשקו מחוץ ליחידה או ביחידה, בהתאם להוראות מז"י בתחום הבטיחות וכמפורט להלן:

א. אין להשאיר נשק ללא השגחה בכלי רכב.

ב. ביחידה:

(1) נשק אישי יימצא באחד מתוך ארבעת המצבים האלה:

(א) נישא על ידי החייל.

(ב) נעול בכנה בחדר נעול, לרבות דלתות וחלונות. אין להשאיר יותר מכלי נשק אחד בחדר שאינו נשקייה.

(ג) מרוכז במצבור שעל שמירתו הופקד שומר.

(ד) כשהחייל ישן, יימצא הנשק מתחת למזרן או צמוד לחייל בכל דרך אחרת, שתמנע את גניבתו.

ג. מחוץ ליחידה:

(1) מחסניות הנשק והתחמושת יוחזקו בנפרד מהנשק, כשהן נעולות או מוסתרות.

- (2) הנשק יינעל בארון או בכספת. אם אין ברשות החייל ארון או כספת הניתנים לנעילה, יקפיד החייל להסתיר את נשקו במקום מבטחים במקום שהותו.
- (3) בכל מקרה, הנשק יוחזק במקום שגישת בני אדם אליו, זולת החייל, היא המעטה והמוגבלת ביותר. בפרט, החייל יקפיד להרחיקו מהישג ידם של ילדים.
- (4) החייל יוודא כי המקום שבו הניח את נשקו יינעל כשהוא ריק מאדם.
- (5) הפרדת מכלול הנשק מהנשק האישי (למעט באקדח):

- (א) חייל שהוסמך לרמת רובאות 03 ומעלה, יחזיק את מכלול הנשק בנפרד מהנשק, כשהוא נעול או מוסתר. עם זאת, הסמכות המאשרת רשאית להורות לחייל הכפוף אליה פיקודית, משיקולים הנובעים מביטחון האישי של החייל, כי אינו חייב להפריד את מכלול הנשק מהנשק.
- (ב) חייל שהוסמך עד לרמת רובאות 02 (כולל), לא יפריד את מכלול הנשק מהנשק, אלא בהוראת הסמכות המאשרת. הוראת הסמכות המאשרת, יחזיק החייל את מכלול הנשק בנפרד מהנשק, כשהוא נעול או מוסתר.
- (ג) לאחר הפרדת המכלול מהנשק יש לאחסנם במקומות נפרדים ורחוקים זה מזה ומוסתרים.

- (6) כשהבית עלול להישאר ללא השגחה לפרק זמן העולה על 12 שעות ברצף (ללא נוכחות מישהו מדיירי הבית), על החייל לקחת את הנשק עימו או להחזירו ליחידתו.

34. אזרחים הנושאים נשק צבאי

- א. הוראות אבטחת הנשק המפרטות לעיל חלות גם על אזרחים הנושאים נשק צבאי.
- ב. אזרח אשר קיבל אישור לשאת נשק צבאי במסגרת תפקידו ביחידת ההגמ"ר ישא את נשקו עימו. במידה ואינו נזקק לנשק לשם מילוי תפקידו או במידה והנשק עשוי להישאר בביתו של

האזרח ללא השגחה לפרק זמן העולה על 12 שעות ברצף על האזרח להחזירו ליחידתו או להפקידו בנשקיית הישוב.

35. חייל הנמצא במקום ציבורי, רשאי להפקיד את נשקו במקום הציבורי, ובלבד שבדק שקיימים בו סידורי אבטחה לנשק פרטי, והנשק נמסר לידי אדם המורשה להחזיק בכלי-ירייה על-פי חוק כלי הירייה, התש"ט-1949 (להלן: "חוק כלי הירייה"). על החייל לברר שהאדם לו הוא מוסר את נשקו אכן מורשה להחזיק בכלי-ירייה על-פי חוק כלי הירייה. בצאת החייל מהמקום הציבורי, ידאג שיוחזר הנשק לידי. הוראות סעיף זה יחולו, בשינויים המחויבים, גם במקומות שבהם נקבע שאסור להכניס נשק או לשאתו, כאמור בסעיף 10 לחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, התשס"ה-2005 או בהתאם לאמור בסעיף 3(א)(5) לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998.

36. חייל הנדרש להזדכות על נשק שנמסר לו, כאמור בפקודה זו, רשאי להפקידו ביחידתו ואם אין באפשרותו לעשות כך יפקידו בתחנות המשטרה הצבאית, לתקופה שלא תעלה על 14 יום. התחנה רשאית לסרב לקבל את נשקו של החייל אם כבר הופקדו בתחנה נשקים רבים, בהתאם לקביעתו של הממצ"פ (מפקד המשטרה הצבאית הפיקודית) המתאים. נהלים משלימים בדבר הפקדת נשק כאמור, מפורטים בהוראות קמצ"ר 1610 "נוהל הפקדת נשק ותחמושת בבסיסי חמ"ץ".

37. חייל חייב להפקיד נשק אישי בנשקיית יחידתו או בתחנת המשטרה הצבאית, כאמור בסעיף 35 לעיל, אם אין באפשרותו לאבטחו כמתחייב מפקודה זו. נהלים בדבר אופן הפקדת נשק בנשקיית היחידה, כאמור בסעיף זה, מפורטים בהוראת קבע אט"ל 4.35 – "הפקדת נשק וציוד במחסן היחידה".

הטיפול באובדן או גניבת נשק

38. חייל שנופק לו נשק או שהחזיק נשק או שמר עליו זמנית עבור אחר, והנשק אבד או נגנב, ידווח על כך מייד לבסיס מצ"ח הקרוב למקום האירוע, ואם אין באפשרותו לעשות כן - ידווח מייד על האובדן או על הגניבה, לפחות לאחד מהגורמים המפורטים האלה:

א. תחנת המשטרה הצבאית הקרובה למקום האירוע.

ב. תחנת משטרת ישראל הקרובה למקום האירוע.

ג. היחידה הצבאית הקרובה למקום האירוע.

39. נוסף על הדיווח, כאמור בסעיף 38 לעיל, ידווח על כך החייל למפקדו בהקדם. מפקד החייל ידווח על כך למפקד היחידה.

40. אבד או נגנב נשק – יודיע על כך מייד מפקד היחידה שבה נתגלתה האבדה או הגנבה (או ע"י הסמכות המאשרת, אם הוסמכה לכך מטעמו) לגורמים המפורטים האלה:

א. המפקדה הממונה.

ב. יחידת המצ"ח המרחבית.

ג. לשכת מפקד הפיקוד המרחבי שבמרחבו אבד או נגנב הנשק.

ד. לשכת סגן הרמטכ"ל-מחלקת הבקרה והמעקב.

ה. לשכת ראש אט"ל.

ו. לשכת ראש אמ"ן ורל"ש רח"ט מבצעים.

ז. לשכת סגן הרמטכ"ל.

ח. לשכת הרמטכ"ל.

שימוש בנשק

41. שימוש בנשק אישי צבאי, למעט כמפורט בסעיפים 24 ו-25, ייעשה על-פי הוראות הפתיחה באש הרלוונטיות לגזרה בה נמצא החייל / אזרח.